

KOM UT UR SLÖJDKLASSEN!

IDEER OCH TIPS PÅ UTMOMHUSPEDAGOGIK I SLÖJDUNDERVISNINGEN

”Kom ut ur slöjdklassen!” är en kort guide för alla lärare som har (eller inte ännu har) funderat på att slöjda utomhus. Denna guide innehåller tips på böcker och webbsidor som ger goda förslag på vad man kan slöjda utomhus, exempel på vad lärare i Svenskfinland gör med sina elever utanför slöjdklassrummet och en förklaring på vad utomhuspedagogik i slöjdundervisning innebär och varför det är viktigt.

Jenny Forsman och Sabina Östman, 2019

Baserat på magisteravhandlingen: Men tänk om det regnar? En studie om hur lärare i årskurserna 3–6 i Svenskfinland förhåller sig till utomhuspedagogik i slöjdundervisningen

Innehåll

Vad menas med ”utomhuspedagogik i slöjdundervisningen”?	2
Varför ska man inkludera utomhuspedagogik i slöjdundervisningen?.....	2
Vad är det mest positiva med utomhuspedagogik i slöjd enligt lärare i Svenskfinland?	3
Vad har andra lärare gjort utomhus i slöjden?.....	3
Så här anser lärare i Svenskfinland att man kan tillämpa utomhuspedagogik i slöjdprocessens olika delar:	3
Utomhuspedagogik i innovations- och idéfasen och i planeringsfasen.....	3
Utomhuspedagogik i tillverkningsfasen	3
Utomhuspedagogik i dokumentations- och bedömningsfasen	3
Tips på inspirerande utomhuspedagogisk och slöjdrelaterad litteratur:	4
Tips på inspirerande webbsidor:.....	5

Vad menas med ”utomhuspedagogik i slöjdundervisningen”?

Utomhuspedagogik är en metod som erbjuder möjlighet till inläring på ett sätt som inte är möjligt inomhus. I utomhuspedagogiken är konkretiseringsnivån hög och elevernas samarbete, nyfikenhet och kreativitet stimuleras samtidigt som deras känslor och upplevelser berikas. Eftersom fokus vid utomhuspedagogik ligger på själva handlingen; att uppleva och erfara, betyder det att prestation och konkurrens inte är det centrala vid inläringen. Utomhuspedagogik skapar innovativa och kreativa lärmiljöer där allas kompetenser och talanger kan komma till uttryck.

I denna guide använder vi ”slöjda utomhus” synonymt med ”utomhuspedagogik i slöjdundervisningen” för smidighetens skull, även om utomhuspedagogik i slöjdundervisningen även omfattar besök till museer, utställningar, företag med mera.

Varför ska man inkludera utomhuspedagogik i slöjdundervisningen?

Att slöjda utomhus är ur ett elevperspektiv roligt, spännande och uppskattat. De får testa på andra material än de vanliga, de kommer ut, upplever naturen och använder alla sinnen. Uteundervisning (inklusive studiebesök) är något eleverna kommer komma ihåg och får inspiration av.

Och, det står i Grunderna för läroplan för den grundläggande utbildningen 2014 att...

...”kunskap om den omgivande materiella världen bidrar till att lägga grund för en hållbar livsstil och utveckling. Det här omfattar elevens lärmiljö [...]” (s.270)

...”i slöjd är utgångspunkten att studera olika övergripande teman på ett heltäckande och naturligt sätt över läroämnegränserna” (s.270)

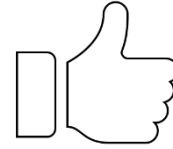
...”eleverna får kunskap om den nationella kulturen och det nationella kulturarvet virtuellt och genom att besöka museer, utställningar och bibliotek. Besök på utställningar och företag används för att förstärka lärandet” (s.271)

...”eleven lär sig att planera en slöjdprodukt [...] genom att utnyttja den byggda miljön och naturen för att utveckla nya idéer” (s.271)

...”det praktiska lärandet stöds [...] i samarbete med utomstående experter och gemenskaper” (s.271)

Vad är det mest positiva med utomhuspedagogik i slöjd enligt lärare i Svenskfinland?

1. Samla av naturens eget material
2. Eleverna lär sig om naturmaterialens ursprung
3. Ämnesöverskridande och/eller helhetsskapandeundervisning
4. Eleverna lär sig om hållbar utveckling
5. Det inspirerar eleverna
6. Skolan ligger nära till naturen
7. Eleverna tillbringar alltför mycket tid inomhus i nuläget

Vad har andra lärare gjort utomhus i slöjden?

Så här anser lärare i Svenskfinland att man kan tillämpa utomhuspedagogik i slöjdprocessens olika delar:

Utomhuspedagogik i innovations- och idéfasen och i planeringsfasen

- Naturen inspirerar med sina former och färger
- Besök hos företag och museer ger eleverna möjlighet att inspireras av material, modeller och föremål.
- Be eleverna att inspireras medan de tar sig till och från skolan
- Elever kan gå ut på gården och söka inspiration när de "fastnat" i sin planering
- Naturens färger inspirerar
- I naturen kan man hitta former, modeller och material till sitt slöjdande, till exempel löv

Utomhuspedagogik i tillverkningsfasen

- Eleverna har gjort fågelholkar, videpipor, barkbåtar, vävda bonader, byggt miljöer, täljt skapat naturkonst och garnbombat utomhus.
- Sitta ute i solen och virka, sticka, sy och brodera.

Utomhuspedagogik i dokumentations- och bedömningsfasen

- Jämfört slutgiltiga produkter med planeringen
- Fotograferat sina produkter
- Provat och utvärderat produkterna utomhus, till exempel videpipor

Tips på inspirerande utomhuspedagogisk och slöjdrelaterad litteratur:

- Arjanne, S., Huldén, P., Leinonen, M., Liimola, A., Lähdesmäki, S. & Pirttilä, I. (2000). *På upptäcksfärd i skogen. Modell för skogs- och träundervisningen*. Hämtad den 3 augusti 2019, från <https://smy.fi/wp-content/uploads/2014/10/Pa-upptacksfard-i-skogen.pdf>
- Dahlgren, L., Sjölander, S., Strid, J. & Szczepanski, A. (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur.
- Dahlqvist, E. (2019). *Näver*. Natur och kultur.
- Heikkilä, T. (2014). *Kaunista koivurisuista*. Kuva ja mieli.
- Kierkegaard Suttner, R. & Wink, F. (2018) *Täljboken*. Hemslöjdens förlag
- Lundegård, I., Wickman, P. & Wohlin, A. (2004). *Utomhuspedagogik*. Lund: Studentlitteratur.
- Manninen, J. & Nykänen, H. (2007). *Miljöer som stöder lärande. En introduktion till närmiljötänkande*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.
- Petersson, L., Forss, K., Lindgren, M. & Knutsson, J. (2011). *Slöjden börjar i skogen. Konsten att läsa ett träd*. Stockholm: Hemslöjdens förlag.
- Sandven, J. (2002). Sløyden - idealet om et bra liv? *Research in Sloyd education and crafts science Techne Serie, B, 11/2002*, s. 150–165.
- Stensson, L. (2007). *Utomhuspedagogik och lägerskola*. Umeå: Institutionen för matematik, teknik och naturvetenskap, Lärarutbildningen, Umeå universitet.
- Stensson, L. (2007). *Utomhuspedagogik och lägerskola*. Umeå: Institutionen för matematik, teknik och naturvetenskap, Lärarutbildningen, Umeå universitet.
- Tuomi, R. & Uusitalo, S. (2011). *Risu, paju, betoni ja rautalanka*. WSOY

Tips på inspirerande webbsidor:

<https://pin.it/m3tvrs3xft2x27>(en Pinterest mapp som gjorts för den här handboken)

<http://365slojd.se/>

<http://amariesblogg.blogspot.com/>

<https://slojd.se/>

<https://www.slojdmagasinet.se/>

<https://www.slojd.nu/>

<https://www.anderslindberg.com/d-i-y->

<http://www.slojdhaller.se/>

<https://www.slojd-detaljer.se/inspiration/>

<https://digital.nok.se/web/site-717842/state-jurdembrgyrcytr/front-page>

Facebook-gruppen: Slöjdlärare

Jenny Forsman & Sabina Östman, 2019